

Vážený pane poslanče,

Vážená paní poslankyně,

obracíme se na Vás ohledně mimořádného jednání poslanecké sněmovny v úterý 23. 3. a prvního čtení **Sněmovního tisku 1143**.

Naše organizace, Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením v České republice, z. s., hájí zájmy lidí s mentálním postižením a jejich rodin z celé České republiky. Zastupujeme více než 6000 osob.

My, SPMP ČR, nepodporujeme poslanecký návrh zákona o sociálních službách.

Ve stručnosti – jako zástupci lidí s mentálním postižením a jejich pečujících – **zásadně nesouhlasíme s postupem přípravy návrhu a s následujícími ustanoveními:**

- **Domov sociální péče jako nové zařízení sociálních služeb slučující domovy pro seniory, domovy se zvláštním režimem a domovy pro osoby se zdravotním postižením (§ 34 a § 48)**
  - Specializace služeb samotným druhem služby je jedním z předpokladů zajištění kvality poskytovaných služeb. Zaměření na konkrétní cílovou skupinu je pro přizpůsobení podmínek a činností služby zásadní z hlediska používaných metod, postupů a specializace personálu, využití kompenzačních pomůcek apod. Nicméně přizpůsobení dané již druhem služby nemůže plně nahradit. Shledáváme vysoké riziko **kompromisního nastavení** postupů a podmínek poskytování jedné služby osobám v zásadně odlišné zdravotní a sociální situaci. A to je krokem zpět!
  - Návrh na sloučení jednotlivých pobytových služeb sociální péče (domov pro seniory, domov se zvláštním režimem), které jsou v současnosti stále velmi často v podobě bývalých ústavů sociální péče, do jednoho druhu služby, fakticky umožní institucionalizovat člověka s postižením od narození až do smrti na jednom místě v rámci jedné služby. To je v rozporu se čl. 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením. **Cílem navrhované změny je tedy nikoli naplnění základního práva lidí s postižením na nezávislý způsob života a zapojení do společnosti, ale pouze snížení administrativní zátěže pro poskytovatele**, které ale v praxi znamená odstranění i toho minima záruk, které stávající právní úprava člověku s postižením před jeho celoživotní institucionalizací na jednom místě garantovala. Navrhované změny jsou tím závažnější, uvědomíme-li si, že do domova sociální péče může být umístěno i dítě, a to v podstatě od narození, které tak bude uvrženo do celoživotní izolace a zbaveno možnosti rozvinout své sociální schopnosti a dovednosti a zařadit se do společnosti.
- **V návaznosti na sloučení pobytových sociálních služeb (domov pro seniory, domov pro osoby se zdravotním postižením, domov se zvláštním režimem) do jedné služby – domov sociální péče – se upravuje i ustanovení týkající se úhrad za poskytování pobytových sociálních služeb v § 73. Do tohoto ustanovení se nově do okruhu uvedených služeb zařazuje i služba chráněné bydlení, kde se mění dosavadní způsob úhrady za ubytování, stravování a za péči, s cílem ponechat uživatelům, stejně jako uživatelům ostatních pobytových sociálních služeb podle § 73, část příjmu (15%), se kterým mohou samostatně hospodařit. Úhrada za péči se stanoví ve výši přiznaného příspěvku na péči.**
  - Měly by být zohledněny náklady na individuální podporu pro daného člověka, nikoliv paušální částka. Uživatel v chráněném bydlení žije v běžném prostředí s podporou a

potřebuje prostředky na běžný život. **Možnost odebrání 85% příjmu neumožňuje skutečný život v komunitě!** Prováděcí právní předpis by měl obsahovat reálné režijní náklady poskytovatele dle lokality a reálné náklady na podporu uživatele.

- § 73 nejenom vylučuje „komunitní“ život, ale i využívání běžných služeb, případně i návazných soc. služeb. Přímo tedy **způsobuje závislost na pobytové sociální službě** i pro uživatele, kteří ve skutečnosti potřebují velmi málo podpory. Je tedy v přímém rozporu s proklamovaným snižováním závislosti uživatelů na sociální službě a jejich možností se postupně osamostatňovat a podílet se na životě ve společnosti bez nadbytečného využívání veřejně dotovaných služeb.
- **Nově zavádí valorizační mechanismus k zvyšování úhrad za poskytování sociálních služeb (§ 76a)**
  - Není přípustné navázat valorizaci na důchody bez pravidelné valorizace příspěvku na péči (PnP). Navíc jde o přesun finanční zátěže ze státního a dalších veřejných rozpočtů na uživatele sociálních služeb a jejich rodiny /neformální pečující, kteří už teď často suplují sociální služby. Jedná se o mimořádně sociálně necitlivé a neetické rozhodnutí.
  - Automatická valorizace navázaná na dávku nereflektuje individuální skutečné potřeby jedince a pouze posiluje závislost na sociální službě, což je opět naprosto nepřijatelné. Je to v rozporu s principem nezávislého života podle čl. 19 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením a právem lidí s postižením volit si služby a podporu, které potřebují a chtějí.
  - Při maximální výši úhrad bude kupní síla PnP dále klesat – při navrhovaném 20% zvýšení cen za sociální služby se zásadním způsobem sníží možnost žít nezávislým způsobem:

	Ted'	Návrh
Hodina osobní asistence (OA)	110 Kč / 130 Kč	132 Kč / 156 Kč
Počet možných hodin OA u IV. stupně PnP	5 h 37 min / 4 h a 45 min	4 h 41 min / 3 h 58 min

- **Dosavadní druhy sociálních služeb pečovatelská služba a osobní asistence se slučují do nového druhu sociální služby s názvem Pečovatelská a asistenční služba (§ 39).**
  - Vymezení této nové služby po sloučení osobní asistence a pečovatelské sl. je zcela nejasné. Jde o dvě výrazně koncepčně rozdílné náplně sociální služby, které se nyní velmi nešťastně spojují. V budoucnu může dojít k celkovému snížení kvality této služby, která přestává ve své podstatě rozlišovat mezi pomocí a podporou. Osobní asistence se více zaměřuje na sebeurčení, podporuje zapojení člověka do všech činností, podporuje jeho život v komunitě a zapojení do ní. Z hlediska místa poskytování služby – osobní asistence je poskytována v přirozeném sociálním prostředí uživatele, pečovatelská služba pak ve vymezeném čase v domácnosti člověka či zařízení sociálních služeb. Z hlediska cílů služby – osobní asistence se zaměřuje na podporu člověka při obstarávání jeho záležitostí, tedy na zajištění vazby člověka s chodem přirozeného prostředí, pečovatelská služba pak na „vyjmenované

úkony“. Profil pracovníků v asistenčních službách a pečovatelské službě je tedy velmi rozdílný!

- Spojením obou druhů služeb do společné asistenční a pečovatelské služby dojde k rozmělnění podpory, která je v současnosti poskytována v rámci služby osobní asistence a která má významný přesah do života člověka v rámci jeho přirozeného prostředí. Služba totiž ztratí svůj jednoznačný ráz zaměřený na nezávislý život a zapojení lidí s postižením do společnosti, jelikož tato její povaha bude spojena s klasickou péčí zaměřenou na zajištění základních životních potřeb. V důsledku splynutí obou služeb Česká republika též ztratí možnost řídit a monitorovat naplňování závazků vyplývajících z čl. 19 písm. b) Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením, který lidem s postižením garantuje osobní asistenci, již v českém právním řádu odpovídá právě služba osobní asistence.
- **V rámci přípravy návrhu bylo zcela opomenuto zapojení osob, kterým jsou sociální služby poskytovány.**

Návrh nebyl diskutován ani konzultován s lidmi, kterých se to týká – uživateli sociálních služeb a jejich rodinami a pečujícími. Lidé s postižením mají v souladu s čl. 4 odst. 3 Úmluvy o právech osob se zdravotním postižením právo na to, aby s nimi bylo konzultováno vytváření legislativy a politiky za účelem naplňování Úmluvy. **Předkládaná novela byla zpracována zcela bez zapojení zástupců těchto lidí, stejně jako bez zástupců jiných osob, kterým jsou sociální služby poskytovány.** To jen dokresluje přístup předkladatele, který je patrný i z výše uvedených problematických oblastí předkládané novely. Tento přístup staví nad pohled, názory a zkušenosti těch, kterým jsou sociální služby poskytovány, pohled a zájmy jiných, kteří by v daném systému měli spíše plnit roli prostředků – především státu, zřizovatelů a případně poskytovatelů, nutno dodat těch poskytovatelů, jejichž stávající služby naplňují parametry ústavní péče.

Vážený/-á pane/paní, věříme tomu, že svůj hlas tomuto nekoncepčnímu návrhu nedáte a že se v budoucnu zapojíte do reformy systému sociálních služeb ve spolupráci s lidmi s postižením a jejich organizacemi.

Děkujeme za Váš čas,

S úctou a pozdravem

Camille Latimier
Ředitelka